

Cirkulärnr: 2003:16
Diariernr: 2002/0345
Handläggare: Harald Ljung
Sektion/Enhet: Sektionen för Socialtjänst, skydd och säkerhet
Datum: 2003-02-17
Mottagare: Kommunstyrelse
Räddningsnämnd
Räddningstjänstförbund
Rubrik: Brandvarnare i bostäder

Sektionen för Socialtjänst, skydd och säkerhet
Harald Ljung

2003-02-17

Kommunstyrelse
Räddningsnämnd
Räddningstjänstförbund

Brandvarnare i bostäder

Massmedia har på senare tid uppmärksammat några fall där kommuner ställt krav på brandvarnare i bostäder. Innan kommunala beslut fattas i denna fråga är det viktigt att de lagliga förutsättningarna utreds.

Räddningsverket har tidigare i ett allmänt råd meddelat att verket anser det skäligt att varje bostad skall vara försedd med brandvarnare (Meddelande 2 001:1). Räddningsverkets krav på brandvarnare i befintliga bostäder har i detta sammanhang grundats på bestämmelserna i 41 § räddningstjänstlagen.

Tillsynen av räddningstjänstlagens efterlevnad skall, enligt 56 §, på lokal nivå utföras av den kommunala nämnd som är ansvarig för räddningstjänsten. Denna nämnd ansvarar för att brandsynen utförs regelbundet i de byggnader och anläggningar som angivits i 16 § räddningstjänstförordningen. Då bostäder inte är föremål för regelbunden brandsyn måste beslut om så kallad annan brandsyn fattas i varje enskilt fall.

Räddningsverket har senare förtydligat sitt meddelande och konstaterar att det allmänna rådet inte gav kommunerna laglig grund att lokalt besluta om krav på brandvarnare. Kommunförbundet delar denna uppfattning. Ett överklagande till en länsrätt har resulterat i att ett kommunalt beslut som avsåg obligatoriskt krav på brandvarnare senare upphävdes. Ytterligare ett kommunalt beslut har överklagats med stöd av Räddningstjänstlagen. Beslut i detta senare ärende väntas före sommaren.

Det har också på några håll diskuterats om det skall uppdras åt sotarna att kontrollera och rapportera om förekomsten av brandvarnare i bostäder i samband med ordinarie sotningstillfälle. En sådan kontroll får dock endast utföras av en utbildad brandsyneförrättare. Sotarna har inte den formella utbildning som krävs enligt Räddningstjänstförordningen. Härtill kommer

att det kan ifrågasättas om det är etiskt försvarbart att sotaren rapporterar om förhållanden i hemmen som inte ingår i hans myndighetsroll.

En kostnadsnyttoanalys har visat att installation av brandvarnare kan motiveras från ekonomiska utgångspunkter. En brandvarnare är dessutom en billig livförsäkring för den enskilde. Räddningstjänstlagstiftningen ger inte kommunerna möjlighet att fatta generella beslut om installation och kontroll av brandvarnare. Däremot är det naturligtvis fortsatt viktigt att kommunerna aktivt engagerar sig i att informera om vikten av att brandvarnare installeras i alla bostäder.

Underlag som kan användas för kommunernas information om brandvarnare finns bland annat på Brandförsvarsförningens och Räddningsverkets hemsidor. Se www.svbf.se och www.srv.se. Frågor besvaras av Harald Ljung, telefon 070-642 31 44.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Sektionen för Socialtjänst, skydd och säkerhet

Anita Sundin

Harald Ljung